

uttan at minkandi sosialt medvit gerst fylgjan. Tí eru krøvini til okkara um at verja ta siðmenningarligu og fólkaræðisligu skipan, vit eiga, i dag størri enn fyrr.

Vit skulu nevnliga samstundis duga at rúmka karmarnar, ið okkara egna vinnugrundarlag og okkara geografiska lega seta, og at laga okkara viðurskipti, so at vit lúka nakrar av teim treytum, ið nýggju samgongurnar seta sær sjálvum handilsliga, politiskt og búskaparlaga.

Hetta landsstýri og tey bæði undanfarnu hava mett, at vit best greiddu hendan setning við sjálvstöðugum sáttmálum við hesi lond um handilsligt og vinnuligt samband, og at vit ikki skuldu leita so beinleiðis upp í teirra sínámillum bindandi samgongusáttmálar.

Handilssáttmálin við EEC er tí tað politiska málið, ið hevur kravt einamest orku í 1991 at fáa undir land. Hann kemur í gildi á midnátt, og er tað min sannføring, at einferð enn er eydnast at rúmka føroyskar ræsur, uttan at goldin er órimiliga høgur prisur í bindingum, vit skulu leggja á okkum sjálv.

Aðrenn eg komi aftur til okkara millumtjóða samvinnu sum heild skal verða nortið við gongdina

i 1991.

Veidimøguleikarnir í 1991 vóru áleið teir somu sum undanfarin ár, tó at Íslandskvotan minkað og lodnukvotan vestanfyrir hvarv. Heildarveiðan verður umleið 225.000 tons, ið er ein minking uppá 40–45.000 tons. Tað er serliga ídnaðarfiskur sum svartkjaffur og hvitingsbróðir, ið minni var veitt av, men eisini undir Føroyum heldur tann álvarsliga afturgongdin — sum bendir á vána stöðu í gagnfiskastovninum — fram. Miðleiðirnar hildnaðust hampuliga væl, tá lodnan er undantikin, meðan afturgongdin í Eystursjónum — har móguleikarnir stöðugt minka — var munandi. Fjarleiðirnar royndust drúgvur, so sum inntøkurnar eisini siga frá.

Hækkandi marknaðarprisir og hægri prislega heima — har uppboðssøla so smátt fór at virka — hava laðað uppi aftur, har útflutningsnøgðin minkaði, tí er heildarúrslitið hjá flotanum og útflutningsvinnuni betri í 1991 enn í 1990.

Sáttmálarnir fyri 1992 eru flestir fingnir í lag og leggja teir á hægri stöði enn í 1991. Serliga skuldi nótaflotin kunna fóta sær aftur, roynist veiðan av lodnu og makrelli so væl, sum sáttmálarnir goyma

móguleikar fyri.

Á fjarleiðum yvirhøvdur er stöð við hækkandi og útlitið fyri 1993 uppaftur betri, men Eystursjógvurin fer at detta burturimillum. Russar eiga einki at lata har; men hava kútt seg at lata sum mest í Barentshavinum istaðin, og ivasamt er, hvat Baltisku londini eiga at lata burturav. Ein a conto skipan er avtalað; men nøgdin verða helst sera smáar. Vinnulivið tykist eisini at

hava tikið avleiðingina av hesum, og er nærum eingin bátur efturi í Eystrasalti. Í Kanada og Íslandi eru nøgdin ikki ásett; men væntar landsstýrið ikki stórvægis skerjingar har.

Stóri spurningurin í 1992 er, hvat Føroyaleiðirnar orka at bera. Her eru framar stórar avmarkingar og friðingar í 1991, viðari og longri enn nakrantíð fyrr; men vit siggja ikki enn ítöklig úrslit av hesum, serliga ikki havt útróðrarflotanum viðvíkur. Friðingartiltekningin mugu tí standa við og í ávisan mun økjast í 1992 og koma her legudagar sterkari inn í myndina.

Tað er rætt sum sagt er, at eingin kennir til fulnar allar orsökurnar til minkingina í tilfeinginum, men kortini er helst semja um, at økt trýst ikki er ráðiligt, og tað verður tí seinur dagur, at vit sleppa verandi orku at veiða ótálmáð aftur.

Gongdin verður tí at útvega aðrar móguleikar istaðin fyri — alternativir — og her sleppa vit ikki undan framhaldandi at fremja royndarveiðu av ymiskum slag, eitt nú á djúpum vatni í altjóða sjógv, í Irmingarhavinum, upsa í Norðsjónum, og so framvegis. T.d. er eitt ov lítið troytt alternativ tey 4000 upsatonsini í Norðsjónum.

Verða legudagarnir skynsamt valdir við atlit til, nær alternativir móguleikar kunnu roynast, skuldu figgarligu avleiðingarnar hjá flotanum verið avmarkaðar.

Tað gerst eisini týðuligari, at útvegan av frystari rávøru úr svartkjaffi, Irmingarfiski og frá langfaratrolarum okkara kann bota munandi um hjá framleiðsluvirkjunum, ið higartil mest sum bert hava framleitt hályðina vøru, men nú skulu rökka hægri tilvirkingarstigi. Fløgurnar í hetta virksemerkja samstundis stórra framleiðsluorku, sum so aftur ger tað neyðugt at leggja størri part av langfaraveiðuni upp á land í Føroyum. Nú meira enn áður eigur mest móguligt at verða av føroyskum kjøli, og vit mugu umhuga nakrar ilögur. T.d. er veiðudagatalið við Svalbard ikki fullnýtt og virki okkara heldur ikki.

Útflutningurin (skipfrátd) verður í 1991 helst einar 250–300 mió. kr. størri enn í 1990 og innflutningurin á sama stöði, so avlopið á handilsjavninum gerst heilar 800 mió. kr. Hetta ber í sær, at vit í 1991 einki samlað gjaldsjavnahall fáa, tí framgongdin verður minst 350 mió. kr. Hetta verði tó sagt við fyrivarni, tí endaliga teljingin fyri 1991 er ikki liðugt fyrr enn 1. mai 1992. Útflutningurin kundi verið stórri; men vóru leggja á goymslu og biða eftir vinninginum av tolllættingum í EEC-sáttmálunum.

Landskassin er í búskapinum í lyklastöðu og er triðja hovudsamálið — nú útli eru fyri, at vit í 1992 fáa gjaldsjavnaavlop — at tryggja javnvág og helst avlop ímillum inntøkur og útreiðslur hans. Her er komið væl ávegis við figgarlógini fyri 1992, sum við eitt lítið sindur av øking í framleiðsluvinnuni reelt skuldi kunna javnvega.

Hetta merkir ikki, at

Neyðugt verður at leggja størri part av langfaraveiðuni upp á land í Føroyum

afturhaldið í almennum ilögum, sum stig longu vóru tikin til í 1987 og 88, nú verður slept, soleiðis at ein óverulig almenn búskaparlig virksemisøking kann taka seg upp.

Tað má og skal verða ein ítöklig virðisøking í framleiðslu saman við afturhaldi í lantøku útlands, ið loysir okkum búskaparligu vandamálini og letur hjólini mala skjótari aftur.

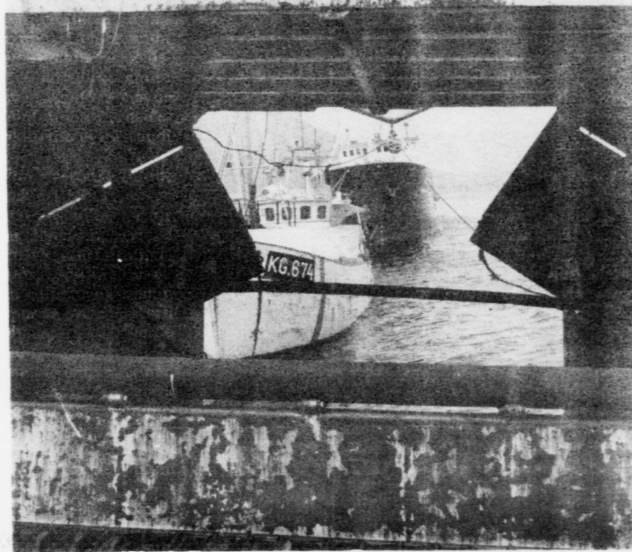
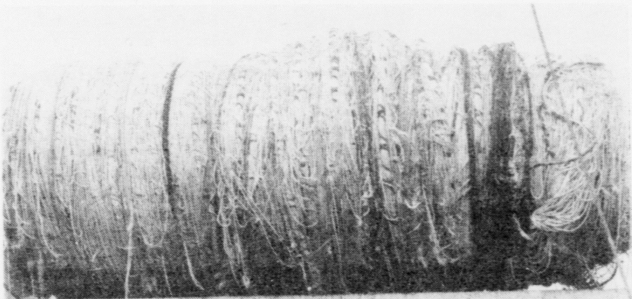
Tað merkir hinvegin, at ikki allir bólkir og stættir í samfelag okkara koma til arbeiðis aftur í senn. Tað er vörðið greitt seinastu trý árin, at virkandi í byggingvinnu, handils- og servicevinnu, innan almenna umsiting og tænastuveiting eins og innan skipasmíð hava størstu afturgongdina í tímatali og lönarútgjalding. So hóast tímatalið í framleiðsluvinnuni er økjandi, eru niðurlagdu arbeiðsplássini í nevndu vinnum so nógv í tali, at enn hevur herferðin ímóti arbeiðsloysi ikki givið nektandi úrslit.

Stoðan verður tó at batna skjótt í 1992.

Nakað av fólki fer úr nevndu vinnum yvir í beinleiðis útflutningsframleiðslu, og nakrar almennar ilögur — sum meginpartin av 1991 eru fyrireikaðar — verða framdar.

Arbeidsávisingarskipan og ein ávegis solidarisk arbeiðsloysistryggingarskipan skuldi eisini hjálpt til í tilrættalegginingini av býtinum av arbeiðstimum í útboði.

Tá sagt verður ávegis solidarisk kemst hetta av, at tann parturin, sum

Friðingartiltekningin mugu standa við og í ávisan mun økjast í 1992